

קנב:

עין משפט
גר מצוה

2 א סנה עין דענין כ:

תורה אור השלם

- 1 אך בשור עליו יאבא ונפשו עליו האבלי
- 2 והשם העקר על הארץ כשקרה הרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה
- 3 ויבא שלום ויחיו כל משכבותם ורץ נחתי
- 4 והשם ארם לירדק נפש ארץ צורחה ביעור החיים את יי אלהיה ואת נפש אביהן יקלענה בתוך כף הקלע
- 5 אך שלום אמר יי לרשעים: ישירוהו מהם כל בשרים לב טרפא
- 6 וירקב עצמות קנאת
- 7 וידעוהו כי אני יי בפתחי את קברותיהם ובהלתי אתכם מקברותיהם עמי
- 8 בועת אפך האביל להם עד ששק אל הנדחה כי מננה לקחת כי עפר אהב ואל עפר תשוב
- 9 כראיתי יי ט

רב נסים גאון

אלו ואלו נפטרין לרופא הללו יש להן טעם והללו אין להן טעם. ובעל כבוד ישיאר יי להם חלק ויפטרין ויזו נרשין ארץ יחנן אותה מלאך שהוא מננה על הרוחות ודבר שמו, וברך חכמינו אותה ברכותיה סליח שואר ארם

שואל פרק שלשה ועשרים שבת

מסורת הש"ס

- א) ומפניו לבי יחיה סי:
- ב) סנהדרין ל: מנחה מה: ק"ל
- ג) ויג' את יי אלהים על יו"ט (א) ומנחה ויבא אל ששאר יחיה נפש יי קדוה מלאך אלהים יקלענה כף הקלע ואמר בתוך כף הקלע תשבת שתיא מביש ויביש בתוך כף הקלע ויחיה יחיה ממני ומלאך ממלאך מלאך הקלע אחיה ירעה לכלן ולכלן ויהי לטוב וצמחה (ד) יי רשיל לא תשבע כן מפי רש"י שפי' שכן מביש ויג' יי חנן מביש ויחיה מלא יי מו' אלג יי רש"י יחיה כן מ"כ (ט) וי"ג יחיה (י) מירושלמי ב"ר עין (יא) וי"ג יחיה (יב) וי"ג יחיה (יג) וי"ג יחיה (יד) וי"ג יחיה (טו) וי"ג יחיה (טז) וי"ג יחיה (יז) וי"ג יחיה (יח) וי"ג יחיה (יט) וי"ג יחיה (כ) וי"ג יחיה (כא) וי"ג יחיה (כב) וי"ג יחיה (כג) וי"ג יחיה (כד) וי"ג יחיה (כה) וי"ג יחיה (כו) וי"ג יחיה (כז) וי"ג יחיה (כח) וי"ג יחיה (כט) וי"ג יחיה (ל)

הגהות הב"ח

- א) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ב) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ג) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ד) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ה) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ו) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ז) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ח) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ט) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- י) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יא) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יב) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יג) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יד) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- טו) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- טז) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יז) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יח) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יט) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כ) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כא) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כב) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כג) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כד) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כה) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כו) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כז) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כח) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כט) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ל) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד

גליון הש"ס

- א) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ב) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ג) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ד) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ה) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ו) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ז) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ח) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ט) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- י) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יא) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יב) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יג) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יד) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- טו) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- טז) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יז) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יח) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- יט) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כ) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כא) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כב) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כג) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כד) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כה) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כו) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כז) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כח) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- כט) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד
- ל) נ"ב א"כ כפינה: ר"ד

רבינו חננאל

בשייה שם יי עליו מלשון נכספה:

כל יומא ז' ימי אכילות: גולל. הוא כיסוי שומנים על ארונו: ונפשו עליו האבלי. כל זמן שיש לו בשר יש לו לנפש לך חיות להנין: וישוב העפר. גופו קרוי עפר ומששז אל הארץ כשהיה מיד והרוח תשוב שאין בו רוח עוד: אשר נפנה. קרא ימירא הוא לירושלם היא וזכיר שמשנינה אליו כמה שנתנה לך נקיה כלי עין: כלי ימנו לאור. להלניען אף זו מיתתן מחת כסא הכבוד: לכובס. לנגן. אף זו לניהנס לזרפה סס: כזית האסורים. נחשך בלא אורה ושליה: כף הקלע. רחב הרצועה שנתן האבן למוכה לקלע עשויה כעין כף: צלורו סהים וכו'. את ה' אלהיך עמו צכסא: וזממות. כמו זממא דפרחלא (לעיל דף נ"א). חנושות כזית הסוכר: אלו ואלו. רשעים וביטוים: דומא. מלאך הממונה על הרוחות: דהו עפרא. אפילו לדיקים נרקבים ונעשים אפרט: קפולא. מופרס: נחר כבו (ט) רכי אהלי. שהיה נקבר שם: דלא ידענא ליה. ואינו חש לכדו: מי שיש לו קנאה. ומחרות על מרבו: עלמטו מרקובים. ועליו נאמר וישוב אל העפר: ליקום מר לנוויה (ט). יבא אדוני לזית: כפסתי. בהעלותי. עד שעלו הקדוש כרוך הוא מקברותיו אין לנו רשות לעלות: והא ליכא למימר ברשעים למודיהו דכל קללותיה של אלהי"ל כל דרומיהו שין כהן: אובא עמיא. בעל אוב שמשמש בעלמות. עמיא בלשון ארמי עלמות וכן פירש ר"ל הלי כפירוש של טהרות" בית שהוא מלא עמיא מלא עלמות: כניגרא. כן קורין למכספות של אוב בלשון ארמי: אס

עד שיחתם הגולל. ככל מקום מפרש רש"י דגולל הוא כיסוי ארונו של מת ודופק דף שנתון מלודו ונקרא דופק על סס שהמת דופק שם כמו חמיכה גופה מיהו סימן אי דלדפקא אי דאטמא כפרק אלו מליאות וכו"מ דף כ"ג): שנקרא דופק לפי שהגשימה דופקת ואין נראה לר"מ מדאמר בנרכות פרק מי שמתו (דף י"ט: וס) מדלגים היינו ע"ג ארונו לקראת מלכי אומות העולם ואי ארון היינו גולל דופק היאך היו מדלגין עליו והלא גולל דופק מטמאין כהאל כדאמר בתולין כפרק העור והרובע (דף ק"ט): גולל דופק מטמא כנגע ודכאל ואינו מטמא כנשא ועוד דאמר בעירובין (דף טו:): כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותו לא גולל לקבר ולא דופק למוכה ולא לחי למנוי ואי כפי הקונט"י וכי דרך לעשות כיסוי ארון מבעלי חיים ועוד כפרק בהמה המקשה (מילין ע"ג). מרכיני (וי) דופק דמטמא מדכתיב על פי השדה ופי' הקונטרס הוא מונח כדקדק דהיינו ארון ולא על פי השדה ועוד דמנן צמס' אהלות צפ"ב (מטה ד) דופק דופק טעור ואי כפירוש הקונטרס וכי דרך להניח שני קרשים מימין המת ופירש ר"מ דגולל היינו אבן גדולה שעל ארונו של מת שקורין מצבה וגוללן אותה שם הקרוי' לסימן ולשון גולל נופל באבן כדכתיב (בראשית כ"ט) וגללו את האבן וגולל אבן אלו תשוב (משלי כ"ו) ודופק הס שמי אבני' שנתמין (א) אחת לראשו ואחת לרגלו לזיון ופסמים שעדיין האבן אינה מוכנת לשום שם ונתמין שם בהמה או שום דבר לסימן עד שימלאו אבן והיינו דמנן בעירובין (דף טו). דבר שיש בו רוח חיים אין עושין כו' ובההיא דמדלגין היינו ע"ג ארונוט שלא היה שם לא גולל ולא דופק ומתמת המת לא היינו מיטמאין כדמפרש התם שהיה צרוב ארונו (ו) חלל טפה ומרכיני נמי שפיר גולל דופק מעל פי השדה והא דקאמר דופק דופק פסמים שמיחיס הגולל ע"ג שמי אבנים ועוד מיתמין לראש הגולל אבן אחת ולסופו אבן אחת ולא תקשה לר' יהושע דאמר כפרק קמח דמצינות (דף ד': וס) מלימית חל אכילות משיסתס הגולל כמקום שאין גולל מתי חל ד"ל מבי אהדרי אפייהו מקנרא כדאמר צמו"ק (ד' כ"ג). בהנהו דלא אלו בטר שכבא מנו מבי אהדרי אפייהו ויש דומין לריה של ר"מ דמאי דמייתי לריה מדמדלגין היינו אף על פי שהגולל מטמא כהאל מ"מ יכולין היינו ללג ולטמא עצמנו כגולל דהא מנאל כל טומאה שאין המיר מגלה עליה אין כהן מוחר עליה וגולל דופק אין המיר מגלה עליה דמתן כמסכת נזיר פרק כ"ג (דף נ"ד). ואמר ר"מ דמשנתא הויא דמסכת שמוח דהא הש"ס ערוך דרביעית דס אין המיר מגלה כמא דוכתיב דמשבש לכו ופילו הויא מתרמא אכתי היאך מדלגין הלא מחמת המת הוי מיטמאין והגולל דופק לא הוי חולצין ומה שהביא לריה מעירובין יש דוחין דאע"פ שאין רגילות לעשות כסוי ארון מבעלי חיים כמה דכריס אשכחן דלא שכימי ומיירי כהו הש"ס להראות לנו דרין ודרשו וקבל שכר כדאמר' כהמה המקשה (מילין דף ע"ג). בלעמי חולדה והוליאמו והכניסמו והקיאמו ויאל מלאי מהו הדביק שני רחמים ויאל מהו ונכנס לזה מהו אף על פי שזה לא יהיה לעולם ועוד מקשיין לפירוש ר"מ מדתני כדילא כמסכתא דלהלות כפרק אמר רבי יהודה שמי אבנים גדולות שעשאן גולל לקבר המאהיל על גבי שניה טעור מפני שיש לעומה דרך שחלא ומה דרך שחלא שייך לפירוש ר"מ ובערוך פירש בענין אחר כערוך גלל וכפירוש יתכן מה שנתוספתא: וכשמתו